

Νικηφόρος Βρεττάκος, Μικρό ποίημα της φιλίας

Όταν ήμουν μικρό παιδί,
όπως είναι τ' αρνάκια
που παίζουνε στο λιβάδι την άνοιξη
είχα φίλους τις πασχαλίτσες,
είχα φίλους τις λιμπελούλες,
είχα φίλους τα λουλουδάκια.

Μετά που μεγάλωσα,
αγαπούσα το φως και κοιτούσα ψηλά.
Είχα φίλους τα όνειρα.
Τα χρόνια περνούσανε
και τώρα που πια
δεν είμαι όπως τ' αρνάκια
που παίζουνε στο λιβάδι την άνοιξη

και δεν κάνω όνειρα,
έχω φίλους μου τα παιδιά,
το Δημήτρη, το Νικηφόρο,

έχω φίλους μου τα παιδιά,
τα λευκά και τα έγχρωμα,
την Πάλμο, το Λη,

έχω φίλους μου τα νεγράκια
και θυμάμαι τις πασχαλίτσες
και θυμάμαι τις λιμπελούλες
και θυμάμαι τα λουλουδάκια
και θυμάμαι τα όνειρα.

ΙΔΕΕΣ ΓΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Χωριζόμαστε σε ομάδες και κάθε ομάδα φτιάχνει μια ζωγραφιά με θέμα μία από τις παρακάτω φράσεις. Με την ομάδα μας, συζητάμε προβλήματα που μπορεί να έχουμε στις σχέσεις με τους φίλους, τις φίλες μας. Σημειώνουμε ένα ή δύο που μπορεί να έχουν οι περισσότεροι στην ομάδα, τα σκεφτόμαστε και προτείνουμε λύσεις.

- Οι καλοί φίλοι είναι τα σπάνια κοσμήματα της ζωής: δύσκολο να τα βρούμε και αδύνατον να τα αντικαταστήσουμε!
- Όποιος βρει φίλο πιστό, έχει βρει ακριβό θησαυρό! (Σοφ. Σειρ. 6, 14)
- Δεν υπάρχει αντάλλαγμα ενός πιστού φίλου. (Σοφ. Σειρ. 6, 15)

Μια νέα αρχή

Μες στην βροχή προσπαθεί ένα παιδί
Να ανάψει λευκό μικρό κερί
Άνεμος φυσάει και κανείς δεν βοηθάει
Να φανεί μια φλόγα στο κερί

Περνάει ο καιρός
Όλοι θέλουν λίγο φως
Μα κανείς δεν είναι τολμηρός
Υπάρχει πόνος που δεν γιατρεύει ο χρόνος
την ψυχή σαν δεν ανοίξει ο ουρανός

Γλυκό τσαμπί σταφύλι

Εγώ με τ' Αραπάκι
και με το Κινεζάκι
και τον Αμερικάνο
κινάμε για κει πάνω,
κει πάνω στο φεγγάρι
για μέρα του Γενάρη.

Εγώ με τ' Αραπάκι
και με το Κινεζάκι
και τον Αμερικάνο
ακόμα παραπάνω
θα φτάσουμε ως τον Άρη
για μέρα του Φλεβάρη.

Εγώ με τ' Αραπάκι
με τ' Αμερικανάκι

και τον μικρό Κινέζο
τρελαίνομαι να παίζω.

Μ' αφού μας εμποδίζουν
κι αφού μας ξεχωρίζουν
θα μπορούμε σ' έναν πύραυλο
να πάμε σ' άλλο αστέρι
για μέρα μεσημέρι.

Τι τάχα κι αν δεν έχουμε
το ίδιο χρώμα όλοι
στο γύρω γύρω όλοι;
Το θέλουμε και θα 'μαστε
αχώριστοι και φίλοι
γλυκό τσαμπί σταφύλι.

Μουσική: Στέφανος Βασιλειάδης,
Στίχοι: Μαρία Γουμενοπούλου

ΙΔΕΕΣ ΓΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1. Παιχνίδι γνωριμίας: Καθισμένοι σε κύκλο, πετώντας ένα μπαλάκι ο ένας στον άλλο, λέμε το όνομά μας και κάτι που μας αρέσει.
2. Καθισμένοι σε κύκλο συμπληρώνουμε φράσεις όπως: όταν θυμώνω, όταν φοβάμαι, με σκοπό να αποδεχθούμε και να δείξουμε τα συναισθήματά μας στην ομάδα της τάξης.
3. «Ο καλύτερός μου φίλος»: σε μια κόλλα χαρτί, γράφουμε τρία πράγματα που μοιραζόμαστε με τον καλύτερό μας φίλο και τα παρουσιάζουμε στην τάξη.
4. Ακούμε το τραγούδι «Ένας ίσον κανένας», ενώ διαβάζουμε τους στίχους από το βιβλίο μας. Έπειτα, σημειώνουμε στις γραμμές τρία πράγματα που μοιραζόμαστε με τον καλύτερο φίλο μας ή την καλύτερη φίλη μας.
i.
ii.
iii.
5. Ακούμε το τραγούδι «Γλυκό τσαμπί σταφύλι», ενώ διαβάζουμε τους στίχους από το βιβλίο μας. Έπειτα, σημειώνουμε τρία πράγματα που μοιραζόμαστε με τον καλύτερο φίλο μας ή την καλύτερη φίλη μας.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Βαθμός Ασφαλείας:
Να διατηρηθεί μέχρι:
Βαθμός Προτεραιότητας:

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ,
ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ &
ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ Π.Ε.
ΤΜΗΜΑ Α' ΣΠΟΥΔΩΝ & ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Μαρούσι, 9-11-2022

Αρ. Πρ.: Φ5/130357/ΕΣ/138994/Δ1

Ταχ. Δ/ση : Ανδρέα Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη : 15180 – Μαρούσι
Ιστοσελίδα : <http://www.minedu.gov.gr>
Email : spudonpe@minedu.gov.gr
Πληροφορίες : Ε.Σιαβελή
Τηλέφωνο : 210 3443372

Προς: Κατερίνα Στόλη
Email: Katie.st81@gmail.com

ΘΕΜΑ: ΔΙΑΒΙΒΑΣΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗΣ

Σχετικά: 1) Το με αρ.πρωτ.123683/Δ1/9-10-2022 εισερχόμενο έγγραφό σας στο ΥΠΑΙΘ

2) Το με αρ.πρωτ.130357/21-10-2022 εισερχόμενο έγγραφο του ΙΕΠ στο ΥΠΑΙΘ

Απαντώντας στο ανωτέρω σχετικό (1) έγγραφό σας, σχετικά με το ρατσιστικό περιεχόμενο στη διδακτική ύλη του Δημοτικού και σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 56/20-10-2022 Πράξη του Δ.Σ. του ΙΕΠ σας ενημερώνουμε τα εξής:

«Το μάθημα των Θρησκευτικών, σύμφωνα με το οικείο Πρόγραμμα Σπουδών, λαμβάνοντας υπόψη τις προσεγγίσεις των επιστημών της Θεολογίας, της Παιδαγωγικής και της Θρησκευοπαιδαγωγικής, σε συνδυασμό με τα σύγχρονα πορίσματα της Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας, της Αναπτυξιακής Ψυχολογίας και της Διδακτικής, προτάσσει την ανάπτυξη του ανθρώπου ως ενιαίας ψυχοσωματικής οντότητας. Επειδή συντελεί στην ανάπτυξη της ταυτότητας του προσώπου, αντιμετωπίζει τους μαθητές και τις μαθήτριες ως πρόσωπα, καθένα εκ των οποίων φέρει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και εμπειρίες, συγκεκριμένες ανάγκες και ποικίλα ενδιαφέροντα, που έχουν άμεση αναφορά στην πορεία της ψυχοσωματικής τους ωρίμανσης. Επομένως, το μάθημα των Θρησκευτικών αποτελεί παράγοντα ενίσχυσης της αυτοεκτίμησης, της αυτοπεποίθησης, της ενσυναίσθησης, αλλά και της ανθεκτικότητας των νέων ανθρώπων. Μέσα από αυτό το πρίσμα, το μάθημα των Θρησκευτικών παρέχει όλα τα αναγκαία ερεθίσματα ώστε οι μαθητές/τριες να γνωρίσουν τον εαυτό τους και να αποκτήσουν τις κατάλληλες ικανότητες, ώστε να συνυπάρχουν αρμονικά με όλους τους ανθρώπους.

Παράλληλα, συμβάλλει στη διαμόρφωση ελεύθερων, υπεύθυνων και κριτικά σκεπτόμενων πολιτών, ώστε να μπορούν να ζήσουν δημιουργικά. Επιπλέον, ενθαρρύνει τους/τις μαθητές/τριες να αφογκράζονται και να αντιμετωπίζουν τις μεγάλες προκλήσεις του σύγχρονου κόσμου και τους/τις υποστηρίζει με την ανάπτυξη των ικανοτήτων να δρουν δημοκρατικά, ελεύθερα και με αγάπη για τον συνάνθρωπο, συμβάλλοντας στην εύρυθμη λειτουργία του κοινωνικού συνόλου.

Στο πλαίσιο υποστήριξης της φιλοσοφίας που διέπει το Πρόγραμμα Σπουδών για το μάθημα των Θρησκευτικών, επιλέγονται από τη συγγραφική ομάδα κείμενα και εικόνες που ενισχύουν την κατεύθυνση αυτή. Τα δύο ποιήματα, το «Μικρό ποίημα της φιλίας» του Νικηφόρου Βρεττάκου και το «Γλυκό τσαμπί σταφύλι» της Μαρίας Γουμενοπούλου, αποτυπώνουν έννοιες και αξίες όπως η φιλία, ο σεβασμός στη διαφορετικότητα, η ειρήνη, η συνεργασία και η αλληλεγγύη.

Το ποίημα «Γλυκό τσαμπί σταφύλι» της Μαρίας Γουμενοπούλου βραβεύτηκε το 1980 από τη Γυναικεία Λογοτεχνική Συντροφιά, καθώς και από τη UNICEF κι έχει μεταφραστεί σε πολλές γλώσσες.

Η ποίηση του Νικηφόρου Βρεττάκου χαρακτηρίζεται από ανθρωπιστικές αξίες, όπως η ελευθερία, η ισότητα, η ευθύνη και ο σεβασμός. Η αξία του είναι αδιαμφισβήτητη ως καθιερωμένου και σημαντικού Έλληνα λογοτέχνη.

Η διδασκαλία της λογοτεχνίας γενικότερα και της ποίησης ειδικότερα συνάδουν με γενικές αρχές και αξίες της παιδαγωγικής και της διδακτικής. Ο/Η εκπαιδευτικός δεν διδάσκει απρόσωπα το εκάστοτε λογοτεχνικό κείμενο. Διδάσκει τον/τη μαθητή/τρια με την υποκειμενικότητά του/της, δηλαδή την κοινωνική προέλευση, το μορφωτικό επίπεδο της οικογένειας, τη θρησκευτική και εθνική ταυτότητα, καθώς και το φύλο.

Επιπρόσθετα, τονίζεται με ιδιαίτερη έμφαση η συνδεσιμότητα του εκάστοτε λογοτεχνι-ποιητή με την τοποθέτησή του στον κόσμο, την χωροχρονικότητα των ποιημάτων του, το πλαίσιο αναφοράς και συγγραφής τους. Παράλληλα, ένα ποίημα πρέπει να γίνεται κατανοητό περισσότερο στο σύνολό του, καθώς το νόημά του δεν απορρέει από τον διαχωρισμό των μερών του για λεπτομερή έλεγχο και δη των συγκεκριμένων λέξεων, οι οποίες αποκομμένες από το σύνολο του έργου (στην προκειμένη περίπτωση του ποιήματος) πιθανό να προσδίδουν ένα εντελώς διαφορετικό ύφος και ερμηνεία.

Επίσης, επισημαίνεται ότι ο/η εκπαιδευτικός προσφέρει όλες τις απαραίτητες προϋποθέσεις διαμόρφωσης κατάλληλου ευνοϊκού παιδαγωγικού κλίματος ασφάλειας και συναισθηματικής στήριξης προς την κατεύθυνση της κριτικής προσέγγισης του περιεχομένου κάθε κειμένου προς επεξεργασία.

Τέλος, κατά την τρέχουσα περίοδο, έχει αναρτηθεί το νέο Πρόγραμμα Σπουδών για τα Θρησκευτικά Δημοτικού στην ιστοσελίδα του Ι.Ε.Π. και επίκειται η προκήρυξη συγγραφής νέων διδακτικών βιβλίων, τα οποία θα αξιολογηθούν με κριτήρια επιστημονικής, παιδαγωγικής και διδακτικής εγκυρότητας»

Η ΠΡ/ΝΗ Δ/ΝΣΗΣ ΣΠΟΥΔΩΝ Π.Ε.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΡΗΝΑΚΗ

Εσ.Διανομή:

-Δ/νση Σπουδών Προγραμμάτων & Οργάνωσης Π.Ε. Τμ. Α΄